

Punkbandet KSMB stod på toppen av sin karriär i början av 1980-talet.

På scenen var det fullt ös som gällde – även när det gällde ljudstyrka.

– Det skulle vara så högt det bara gick. Det kunde tjuta i öronen flera dagar efter en spelning och det var ingen som tänkte på riskerna, berättar Mats ”Matte” Nilsson, som var basist i det legendariska bandet.

Här i Auris berättar han om vad det var som fick honom att lämna bandet och han avslöjar också vad det var som låg bakom den oväntade återföreningen år 1993. TEXT: ULRIKA NILSSON FOTO: PETER KNUTSON

Hörapparaten ett lyft för punkidolen

”Jag känner mig som 15 år igen”

VI TRÄFFAS UTANFÖR investmentbanken Carnegie mitt i Stockholms city. Det är där han jobbar numera. Finansvärlden har varit hans arena sedan han lämnade turnélivet, men någon kostym- och slipskille har han inte blivit.

– Nej, det är ganska avslappnat, säger han. Jag har med åldern uppnått en position som sakkunnig och det har sina fördelar, säger han och skrattar.

30 år efter KSMB:s glansdagar är Mats Nilsson glad att det finns hörapparater. Han pekar mot vänster öra, där hans favoritljudförstärkare sitter. Den har han haft i drygt ett år och han jämför tekniken med en musikanläggning. Pratar bandbredd och frekvenser. Innan han fick sin hörapparat missade han ofta vad som sades.

– Jag kunde svara helt uppåt väggarna. Vilken skillnad det blev med den här. Jag känner mig som 15 år igen!

Genombrott

Audiogrammet visar att nedsättningen är en bullerskada, något som inte alls förvånar honom.

Som 17-åring var Mats Nilsson med och bildade punkbandet KSMB, som snabbt kom att bli tongivande i svenskt musikliv. De kallade själva sin musik för ”vrålrock” och bara det antyder en del om volymen.

På nätterna åkte de runt och klistrade upp lappar överallt i tunnelbanan och på stan.

– Det var väldigt effektiv reklam. Ingen kunde missa när vi skulle spela.

KSMB:s livstid var lika intensiv som kort. Gruppen turnerade flitigt mot blygsamma arvoden. 1981 hoppade Mats Nilsson av eftersom han inte såg någon möjlighet att försörja sig på projektet och ett halvår senare splittrades gruppen helt. Men musiken har levt vidare liksom hypen kring KSMB. Än i dag är bandet en inspirationskälla för unga svenska musiker och en sökning på internet avslöjar att det finns många trogna fans.

– Det känns häftigt att man har varit med och gjort ett avtryck i samtiden. Då, när man var mitt uppe i det, hann man inte reflektera. Genombrottet kom fort, det var som en explosion och plötsligt hade vi spelningar överallt.

Hemmastudio

Musik har alltid varit viktigt i Mats Nilssons liv, från det att han drillades i musikskolan som barn och fram till dagens låtkomponerande.

I sitt hus ”på landet” i Tungelsta, söder om Stockholm, har han en liten hemmastudio.

– När jag fick hörapparaten märkte jag att jag dragit upp diskanten för att passa min hörsel, så jag fick göra om en hel del mixningar, säger han.

Vid 50 års ålder ger han ett ungdomligt intryck. Det är svårt att hålla jämna steg när han raskt stegar fram på gatan mot

forts. —————

MATS ”MATTE” NILSSON

Ålder: 50.

Bor: På liten hästgård i Tungelsta, söder om Stockholm. ”En gammal Skärholmenpunkare på en lantgård. Vem hade kunnat tro det?”

Familj: Fru, två döttrar, 23 och 21.

Yrke: Specialist inom corporate action administration (bolagshändelser) på investmentbanken Carnegie.

Bakgrund: Musiker i det legendariska punkbandet KSMB.

Hobby: Musik, låtskrivande, musikföreningen i Tungelsta. Snickra hemma på gården. ”Döttrarna är hästtokiga. Min uppgift är att se till att allt fungerar. Där finns alltid något att ta tag i”.

Övrigt: Kan gå långa omvägar för den perfekta chokladbollen.

FOTO: JULIEKA NILSSON

En dag på jobbet. Mats Nilsson gillar bilderna som fotograf Peter Knutson har tagit.

platsen där vi ska ta bilder, samtidigt som han berättar om den hektiska tiden som firad musikidol. Han skämtar mycket.

Hans glada humör har varit till god hjälp i kämpiga tider, när han hållit på att förlora både syn och hörsel.

En orolig tid

Synproblemen började när han som 25-åring fick en blodpropp på näthinnan på höger öga. Synen försämrades och försvann så småningom helt. De följande åren plågades han emellanåt av svåra smärtor som orsakades av ett inre tryck i ögat.

– Vissa dagar gjorde det så ont att jag bara låg och vred mig. Till slut fanns det ingen annan lösning än att operera bort det.

Mats fick ett emaljögga och lättningen över att slippa smärtan

kunde till viss del kompensera sorgen över förlusten.

Men så 1998 fick han ont i sitt andra öga, synen försämrades och Mats sa till sin läkare:

– Ni får göra vad ni vill bara jag inte blir blind.

Läkaren lovade att rädda synen, men det var en orolig tid innan man fann en behandling.

– Jag såg sämre och sämre, det var som om allt försvann för mig. Jag försökte lära mig punktskrift och förberedde mig mentalt på att inte kunna se alls.

Läkaren bestämde att de skulle försöka med ett kärllvidgande preparat. Medicinen lyckades vända förloppet och plötsligt en morgon märkte Mats att han såg bättre igen.

Nu ser han bra med ögat och är tacksam för att läkaren verkligen tog sig tid att hitta en lösning. Medicinen måste han äta livet ut.

Nonchalerade symptom

Knappt hade han tagit sig igenom problemen med högerögat när höger öra började krängla ordentligt.

– Jag hade märkt att hörseln blev sämre på den sidan, men brydde mig inte om det. Min pappa hörde dåligt, så jag tänkte att det var något ärftligt.

Han nonchalerade också andra symptom, som yrsel och domningar i ansiktet. Inte förrän han trillade ihop på gatan sökte han vård. Han fick remiss till en audiolog, som efter bara några minuters undersökning konstaterade att Mats hade en tumör på hörselnerven.

– Den var jättestor, säger han och måttar med handen. Jag hade börjat höra dåligt redan när jag var 22 och när de upptäckte tumören var jag 35. Den hade växt till sig långsamt.

Behandling med så kallad strålkniv lyckades ta bort tumören,

”Jag försökte lära mig punktskrift och förberedde mig mentalt på att inte kunna se alls.”

Musik som hobby och lindring. Numera har Mats Nilsson musiken som hobby och skriver fortfarande låtar. När tinnitusen känns jobbig tar han fram gitarran och spelar lite. Det ger lindring.

men behandlingen slog även ut hörselnerven, så han blev döv på höger öra.

– Jag påverkades nog mer av beskedet om tumören än jag själv trodde. Kanske var det en slags krisreaktion som gjorde att jag dagen efter strålbehandlingen ringde Micke (Alonzo, kollega i KSMB) och föreslog att vi skulle spela igen. Jag kände att det gällde att passa på medan jag fortfarande kunde.

Detta är alltså förklaringen till bandets omdiskuterade återförening 1993. En del kritiker har påstått att bandmedlemmarna var ute efter att tjäna pengar, men Mats Nilsson hävdar att det inte var så.

– Vi skulle spela en vecka, var tanken. Och vilket tryck det var! Jag kommer alltid att minnas hur det kändes att tränga sig fram genom publiken och gå upp på scenen första kvällen. Jag ryste i hela kroppen. När vi började spela var folk helt i extras. Det var galet. Då förstod jag vilken betydelse musiken hade haft för väldigt många människor. Efteråt fick vi förfrågningar om att göra fler uppträdanden. När vi tackade nej blev vi erbjudna stora arvoden, så vi ändrade oss. Så visst kan man säga att vi fortsatte för pengarna, men det var inte det som var tanken från början.

Ångrar inget

De skrev låtar och spelade in plattan ”En gång till” och var ute på turné. Återigen blev det spelningar med höga ljudnivåer.

– Det var så högt att jag ibland tyckte att jag hörde med det döva örat, det var faktiskt riktigt läskigt, säger han.

Efteråt har han funderat på om det hade varit bättre att låta bandet vila i frid, men kommit fram till att han inte ångrar någonting.

– Jag lyssnade igenom låtarna för ett tag sedan och tycker att de

är riktigt bra. Vi hade också väldigt kul och det var ett enormt tryck på spelningarna. Under vår reunion jobbade vi på ett helt annat sätt, mer professionellt. Bara att få komma in i Polarstudion var värt alltihop. Wow, vilket ställe! Ibland behöver man få perspektiv på saker och ting.

Familjens stöd

För några år sedan märkte han att hörseln började dala ordentligt på vänster öra.

Först fanns det en oro för att det skulle vara en tumör även där. När undersökningen visade att det var en ”vanlig” bullerskada fick han en remiss till hörselrehabiliteringen i Stockholm.

– Vilken tur att jag kom dit! Förutom hörapparaten fick jag en massa bra information.

Han berömmar den svenska sjukvården för vård och stöd som han fått.

Han är också tacksam för att hustrun och de två döttrarna stöttade och fanns vid hans sida under de tunga åren. De gjorde att han ville och orkade kämpa.

– Om man lyckas inse det positiva i att man faktiskt kan klara sig utmärkt med ett fungerande öga och öra så har man vunnit mycket och livet blir betydligt enklare att leva. Jag fick ju som tur var ändå bokstavligen både ”se” och ”höra” mina döttrar växa upp.

Numera använder han formgjutna hörselskydd med ljudfilter i sitt vänsteröra när han spelar.

– De ger perfekt ljudkvalitet. Lite dyra, men jag behöver ju bara en, haha.

När döttrarna ska på konsert skrattar han dock inte.

– De måste ha öronproppar. Inget snack! ●

Bildades i Skärholmen

- KSMB bildades 1978 som en avknoppning till fjortonmannabandet Skärholmens Gymnasiums Punkensemble, som dragits igång mest på skoj året innan.
- Mats Nilsson spelade bas och piano. Övriga bandmedlemmar i ursprungskonstellationen var Michael Alonzo (sång), Johan Johansson (trummor), Peter ”Ampull” Sjölander (gitarr) och Mats Ulvesjö (bas). Det har gjorts olika tolkningar om var bokstäverna i namnet står för, men den gällande förklaringen är att det står för Kurt-Sunes med Berit, efter en sketch i radioprogrammet Hemma hos. (Egentligen hade sketchen dock hetat ”Stig-Sunes med Berit”).
- Skivor: Bakverk 80, Aktion, Rika barn leka bäst, Dé é för mycké, Sardjentpepper, En gång till. En samlingsplatta, KSMB, som kom 2008.

källa: punkmusik.nu